

AUDIMETRIA ÈTICA DE LES ONGS

editorial

No ens podem quedar a un nivell tan superficial i pensar que participar en una ONGD ens eximeix de l'acte de pensar, d'actuar i d'autoavaluar-nos.

Avui en dia formar part d'una ONG -organització no governamental, els dos principis bàsics de la qual segons l'ONU són: (1) l'acció social sense ànim de lucre (2) la independència, no només dels governs, sinó de tot condicionant previ (ideologia, raça, religió, sexe, etc.)- és quelcom que està bé vist: queda bé dir que formo part d'aquesta o aquella ONG. Si anem pel carrer i preguntem espontàniament a qualsevol persona si ens pot dir el nom d'una ONG segur que poques es quedarien sense contestar: a nivell més nacional qui no coneix Càrites, Creu Roja o l'ONCE; amb projecció més internacional i més conegudes com ONGD (organització no governamental per al desenvolupament) qui no ha sentit parlar d'Intermón Oxfam, Metges sense fronteres o Acció contra la Fam, per citar algunes de les ONGD més conegudes en el nostre país.

En qualsevol cas nosaltres, des de "Clam per la Dignitat", no ens podem quedar a un nivell tan superficial i pensar que participar en una ONGD ens eximeix de l'acte de pensar, d'actuar i d'autoavaluar-nos. El fet de ser una jove i petita ONGD ens ha d'impulsar, si cap encara més, a ser seriosos amb nosaltres mateixos i tenir uns punts de referència clars que ens ajudin a caminar conjuntament. En cas contrari, i en el millor dels casos, estaríem perdent el temps i ho estaríem fent perdre a altres.

En aquest sentit és molt il·lustratiu el que Jesús Sastre exposa en el seu llibre "Repensar el voluntariado social desde la doctrina social de la Iglesia" (Madrid: San Pablo, 2004), quan parla de la necessitat de fer

una "audimetria ètica" de les ONGD, basada en tres criteris que aquí descrivim:

(1) MOTIVACIONS ALTRUISTES. Realment és difícil valorar les motivacions altruistes de cada membre de l'organització, però és essencial no obviar aquest punt de partida bàsic, àdhuc sabent que "les motivacions són importants, però no comporten en si mateixes un bon fer".

(2) PARTICIPACIÓ DEMOCRÀTICA EN LA GESTIÓ DE L'ORGANITZACIÓ. Han d'existir mecanismes que possibilitin la participació dels membres de la ONGD en la gestió, així com també criteris clars que defineixin el grau de participació possible.

(3) PROTAGONISME DELS DESTINATARIS. Es tracta de cooperar, no de dominar o crear relacions de dependència. Els destinataris són actors de la seva pròpia història. "Les bones intencions, les declaracions de principis i els valors referencials no són suficients per a justificar les actuacions; és necessari comprovar els resultats que es publiquen i els 'efectes indirectes' que no apareixen en els informes", i que sovint afecten negativament als destinataris.

Un apunt més per a acabar aquesta editorial, aquesta vegada pensant en les petites ONG's. El mateix Jesús Sastre ens alerta dels dos grans perills que tenen les ONG petites en la seva conducta: (1) el "amateurisme" amb que procedeixen els seus components al deixar-lo gairebé tot a la bona voluntat (2) la recerca, a qualsevol preu, de les ajudes que necessiten per als seus projectes.

Que aquest nou any que acabem d'estrenar ens serveixi per a tenir presents aquests advertiments i ens fem nostres aquests criteris d'actuació col·lectius per a què puguem plasmar-los en realitats ben concretes.

La propera generació d'ONGs ha de tenir com a objectiu la reconstrucció de l'esperit, de l'ànima.

Reza Deghati és un fotoperiodista iranià i president d'Aïna (<http://www.ainaworld.org>), una ONG que promou mitjans de comunicació independents a l'Afganistan. El 8 de setembre vaig assistir a la seva intervenció al Fòrum Paraula. Em van impactar la qualitat personal de les seves intervencions, la seva competència professional i la seva feina fotogràfica, traduït en imatges que es projectaven en una pantalla gegant mentre parlava. La seva càmera ha captat moments dramàtics en escenaris de guerra com ara l'Iraq, el Líban, Kosovo, Palestina...

Va exposar una idea que em sembla especialment interessant. La generació actual d'ONGs s'ha dedicat a proporcionar infraestructures: escoles als infants del carrer, menjadors, albergues... Després d'un conflicte bèl·lic, es posa l'accent en la reconstrucció física. La propera generació d'ONGs ha de tenir com a objectiu la reconstrucció de l'esperit, de l'ànima. Hi ha infants que han vist com uns malvats degollaven els seus pares davant d'ells, mataben els seus germans, violaven les seves mares i germanes, o provocaven mil horrors diversos, fruit de l'odi o de la inconsciència. Aquests infants segurament necessiten escola o un sostre sota on arrecerar-se, però amb això no n'hi ha prou. Tenen l'ànima trencada, ferides profundes i malsons continus. Si la memòria retrocedeix a episodis de la seva vida, només hi troba rostres ensangonats, violència, mort i desolació. El seu esperit està fet miques.

Reza va participar també en les 141 preguntes. Va afirmar que deixa la càmera de banda per dos motius: «No faig fotografies quan atempto contra la privacitat de la gent o quan la persona que pensava fotografiar necessita la meua ajuda.» Va afegir un exemple, viscut a l'Afganistan quan un autobús ple de refugiats va ser destruït per una

mina: «D'entre el fum, les flames i la confusió va sortir una nena completament ensangonada que corria cap a mi; em vaig preparar per fer una foto que hauria guanyat molts premis, però vaig desistir perquè aquella nena necessitava de mi un braç, no una fotografia.» N'hi ha prou de fer zàping per les televisions espanyoles per adonar-nos de la distància insalvable que hi ha entre els criteris de Deghati i els programes escombraries que furguen en la vida privada a través de tafaneries escenificades d'una manera vergonyosa però indubtablement productiva des del punt de vista econòmic, tant per als que participen en el programa com per a les empreses que els organitzen. Està clar que si no hi hagués índexs notables d'audiència, aquests programes llanguirien ràpidament. Tenir els mitjans i la capacitat professional acostuma a ser un desastre si no estan al servei de causes nobles i justes, perquè condueixen a la manipulació i a la degradació dels qui els utilitzen amb aquests criteris i dels espectadors que els contemplen.

Les ONGs continuen tenint una feina ingent en la reconstrucció física de molts països i en la dotació de medis materials que creïn un marc adequat per al desenvolupament personal i social. Però no n'hi ha prou. La nova generació d'ONGs està cridada a treballar en el món de l'esperit i l'ànima. Fa uns quants anys no era notori que les víctimes supervivents d'un atemptat i els seus familiars tinguessin necessitat d'atencions psicològiques. En l'atemptat de l'11-M, molts psicòlegs i psicòlogues van posar els seus coneixements i experiència al servei de les persones que tenien l'ànima trencada per una violència que va truncar la vida de gairebé 200 persones. Certament, es tracta d'una ajuda important i indispensable, que no nega també un alleujament per a molts més necessari i possible des de la fe i la confiança en Déu.

Lluís Serra Llansana

(publicat a "Catalunya Cristiana" el 28/10/04, amb autorització de l'autor)

UN ANY DE VOLUNTARIAT A SUDÀFRICA

experiències

Si et vols lliurar completament, reptar-te, créixer, aprendre més sobre tu mateix i sobre la teva fe, et recomano el voluntariat.

Em dic Sandra Schimanski, sóc de Nova Zelanda, fa poc he complert 26 anys i treballo com a voluntària amb joves a la Parròquia de Nzhelele, a Sudàfrica. Aquí vaig tenir la meravellosa oportunitat de conèixer als cooperants voluntaris de "Clam per la Dignitat" del Camp de Treball de Makhado, i Edi m'ha demanat que comparteixi amb vosaltres la meva experiència aquí.

El motiu pel qual vaig acabar fent voluntariat està molt relacionat amb el meu passat i encara més amb Déu! Els meus pares van treballar com voluntaris durant sis anys a Papua (Nova Guinea) quan jo era encara una nena. Això em va obrir el camí per a dedicar-me al voluntariat, i quan vaig acabar el col·legi també vaig fer dos anys de voluntariat amb joves a Austràlia. El mes d'octubre de l'any 2003 havia planejat viatjar a Estats Units al 2005, poc abans de rebre un correu electrònic d'un amic que em comentava que feia falta un voluntari jove a Àfrica. Una setmana més tard altre amic distint a l'anterior em va parlar del mateix lloc de treball i li vaig demanar que recaptés més informació. Després d'insistir reiteradament, em vaig anar a casa, vaig resar i Déu em va fer entendre que era allí on Ell em volia. Això significaria deixar la meva família, amics, renunciar als ingressos que percebia llavors i aventurar-me en el desconegut. Però sabia perfectament que havia de contestar aquest correu electrònic. Quan vaig contestar vaig descobrir que el lloc era a Sudàfrica – la qual cosa era irònica, ja que sempre havia volgut venir aquí! Durant la meva preparació Déu em va donar confiança en ell i em va trobar els mitjans econòmics, documentació i ajuda necessària perquè pogués venir.

Quan vaig arribar al febrer de 2004 esperava arribar a la SELVA! Pensava en un lloc en el camp, pobre, i possiblement amb escàs accés a béns bàsics com l'aigua i l'electricitat. Però gran va ser la meva sorpresa al copsar que tot allò era molt més modern i amb una major influència occidental del que jo esperava, encara que sí em va cridar l'atenció el contrast entre aquells els quals "tenen" i els quals "no tenen gens". En quant al treball, no tenia ni idea d'allò que m'esperava, però sabia

que estaria unes setmanes amb el voluntari al que anava a reemplaçar així que confiava que em pogués ajudar una mica. Jo també esperava ser d'ajuda en la parròquia en la qual anava a treballar i, potser, oferir els meus coneixements i experiència treballant amb joves.

Algunes de les experiències més desafidores que he viscut aquí han estat: intentar explicar el concepte del voluntariat a la gent, el concepte de temps i del que es triga a acabar les coses, que tots et saludin, la conducció en les carreteres (que s'ha dut algunes vides properes), i una experiència autènticament sud-africana ja que una tarda em van assaltar, encara que gràcies a Déu no va ser gens seriós. Des de que estic aquí he notat la cura i preocupació del nostre Pare, a més de moltes altres experiències meravelloses com el compartir diàriament la vida de la comunitat, les meves noves amistats, el poder presenciar com els joves comprenen cada vegada més l'amor i el propòsit de Déu envers ells, a més de poder-lo compartir en una cultura i espiritualitat vibrants.

Tan sols em queden tres mesos més. Passa tan ràpid! Somnio amb tornar a Sudàfrica algun dia i realitzar més voluntariat, encara que això depèn de Déu i d'allò que em cridi. Si em fa tornar, ho faré encantada, però ara com ara sento que el seu desig és que torni a casa a Nova Zelanda, trobi treball i passi més temps amb la meva família i amics, compartint tot el que he après.

Si et vols lliurar completament, reptar-te, créixer, aprendre més sobre tu mateix i sobre la teva fe, et recomano el voluntariat. Tant si està en el teu propi país, en un país semblant o en un completament diferent –tots ells ofereixen experiències distintes-. Els meus tres consells serien: "ves allí on et cridin", "espera donar però també vine preparat per a aprendre"; i el més important i difícil "confia en Déu" (2 Cor 12:9).

Sandra Schimanski

comunicacions

- El passat dilluns 3 de gener vam celebrar a Sant Just el Sopar de Nadal dels membres de CxD. Vam aprofitar per fer una mini reunió i vam compartir plegats el sopar. Que per molts anys ho puguem celebrar!

- Tot i que no és objectiu de CxD fer donatius, tampoc se n'exclou aquesta possibilitat si el Consell ho considera adient. En aquest primer trimestre s'han fet els següents donatius:

- Donatiu de 1.000 Euros a la Fundació Cristo Rey de Colòmbia, per a ampliar la construcció de la casa y adequar la ja existent per a l'allotjament de almenys 30 ancians del Hogar Geriátrico "El Edén de la Esperanza", al Municipi d'Albania (Departament de Santander), per a ancians desemparats.

- Donatiu de 500 Euros per a les víctimes del tsunami. En concret s'han lliurat 250 Euros a Càritas i els altres 250 Euros a Internón Oxfam.

- Donatiu de 100 Euros per al recolzament logístic de l'acte que el proper 6 març durà a terme E-cristians i la plataforma d'entitats que formen el Pacte per la Vida i la Dignitat, entre les que es troba CxD, per reivindicar el tarannà cristià a la vida pública.

- El dissabte 26 de febrer l'"Associació d'Antigues Alumnes de Canigó" va lliurar 600 Euros a CxD a través de la Laura García-Faria per recolzar el projecte "MaS" que estem portant a terme a Madombidzha (Sudàfrica). Moltes gràcies!

- Agraïm les domiciliacions que molts de vosaltres ja heu fet i demanen a tots els socis que encara no han liquidat la quota anual, així com els simpatitzants de CxD que vulguin fer una domiciliació o una donació puntual, ho facin (més detalls: consultar pàgina web).

- Recordar que tots els socis "actius" han d'estar vinculats a una comissió o grup de treball. Les dates de les reunions de cada comissió, si us plau, consultar-les al responsable respectiu.

- Hem llegit aquest llibre: Sastre, Jesús, "Repensar el voluntariado social desde la doctrina social de la Iglesia" (Madrid: San Pablo, 2004). Us el recomanem!

- Us recordem el que us dèiem a la carta de Nadal: estem buscant despatx/local per a CxD! Suggeriments i propostes concretes són benvingudes!

agenda

- Calendari reunions 2005:

- Tres trobades generals: dissabte 8 de maig (17:00 h); diumenge 16 d'octubre (17:00 h; Assemblea General); dilluns 2 de gener de 2006 (20:00 h, sopar de Nadal).

- Quatre trobades de Consell (sempre diumenge): 20/2 (11:00 h); 24/4 (17:00 h); 21/8 (18:00 h); 13/11 (11:00 h).

- El proper diumenge 6 de març a les 11:00 h es celebrarà a l'antic Palau d'Esports de Barcelona l'acte reivindicatiu organitzat per E-cristians i la plataforma d'entitats del Pacte per la Vida i la Dignitat, del qual formem part.

- El proper divendres 11 de març es durà a terme a la parròquia dels Josepets el Sopar de la Fam quaresmal de la parròquia. Els diners recaptats es destinaran a aquestes tres entitats: Heura, Caritas i Clam per la Dignitat, que faran una breu presentació del que estan duent a terme. Al final hi haurà un torn obert de preguntes.

- Ja estem encetant el camp de treball per a l'estiu de 2005! (CdT 2005). Els tres objectius bàsics del mateix seran: (1) recolzar la tasca docent de l'escola (2) col·laborar en l'elaboració dels plànols de l'església que es vol construir a Madombidzha (3) organitzar activitats de lleure i esplai als diferents poblats de la zona en horari extraescolar. L'Aleix i la Laura coordinen inicialment la preparació del CdT 2005. Els interessats en participar, adreceu-vos a ells!

- Estem valorant la possibilitat de fer una escapada d'una setmana a Sudàfrica al maig, per revisar les obres fetes fins ara, preparar el CdT 2005, encetar el projecte de les beques i trobar-nos amb els professors de l'escola per proposar treballar més estretament en el futur.

Edita *Clam per la Dignitat*
 Dipòsit legal: B-21.860-2004
 C/ Major 49
 08960 Sant Just Desvern
 Barcelona
 Tel. i fax: (+34) 932 172 112
 Registre Assoc. Generalitat:
 Núm. 27.209, sec. 1 a de Barcelona
 NIF: G-63.112.189
 C/c: 3025-0004-33-1433212631

clamdignitat@clamdignitat.org

www.clamdignitat.org

Alemanya
 Karl-Mörke-Str. 26, 72631 Aichtal
 Tel.: (+49) 7127/56201

South Africa
 Catholic Church, P.O. BOX 127
 0920 Makhado (Limpopo)
 Tel. i fax: (+27) 0155160566